

SOCIAL- OCH MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ändrad lagstiftning om stöd vid bostadsförvärv

1992-93

nr 8

Fr nr 23

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

I syfte att stöda ungas möjligheter till förvärv av den första bostaden föreslår landskapsstyrelsen att bestämmelserna om bostadssparande skall ändras så att tecknandet av bostadssparavtal för detta ändamål kan erbjudas på liknande villkor som ges i riket. Detta föreslås ske genom att riksförfattningarna om bostadssparpremie och om räntestöd för förvärv av ägarbostad görs tillämpliga i landskapet genom en s.k. blankettlag.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att landskapsstyrelsens framställning skall godkännas med vissa mindre ändringar. Bland annat föreslår utskottet att den övre åldersgränsen för när bostadsspardeposition kan inledas bör vara 35 år.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Utskottet konstaterar liksom landskapsstyrelsen att de gällande reglerna för s.k. bostadssparlån innebär att räntan är bunden till Finlands Banks grundränta vilket har lett till att bankerna med dagens höga marknadsräntenivåer fått en negativ avkastning av sparformen varför möjligheten att teckna nya bostadssparavtal har försämrats eller helt upphört under de senaste åren. Utskottet finner det angeläget att stöda unga personers möjligheter att skaffa sig en första ägarbostad varför utskottet omfattar det i framställningen ingående lagförslaget som innebär att räntorna inte längre skall knytas direkt till Finlands Banks grundränta utan mera motsvara marknadsräntorna.

Utskottet finner det s.k. bostadssparsystemet positivt med tanke på att bostadssparlån även kan beviljas för begagnade bostäder vilket är till fördel i synnerhet i tider då utbudet av bostäder är större än efterfrågan.

Detaljmotivering

1 § I framställningens 5 § 3 mom. föreslås att landskapsstyrelsen i förordning skall kunna besluta att bestämmelser i riksförfattning som avses i 1 § 1 mom. eller bestämmelse som

utfärdas med stöd av dem inte skall vara gällande i landskapet eller att de skall vara gällande med av landskapsstyrelsen beslutade ändringar. Utskottet konstaterar att denna bestämmelse skulle innebära att landskapsstyrelsen genom förordning gavs möjlighet att helt eller delvis upphäva landskapslag varför utskottet föreslår att 5 § 3 mom. utgår.

För att öka flexibiliteten för landskapsstyrelsen vad gäller de närmare bestämmelser som utfärdas med stöd av riksförfattningarna föreslår utskottet att det i stället fogas ett nytt moment till 1 § enligt vilket landskapsstyrelsen inom landskapets behörighetsområde kan ta ställning till om de nämnda bestämmelserna skall gälla i landskapet.

2 § I framställningens 3 § föreslås att landskapsstyrelsen skall bestämma huruvida lån skall godkännas som räntestödslån i enlighet med bestämmelserna i lagen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad och i förordningen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad. Enligt dessa riksförfattningar ankommer det på penninginrättningarna att bevilja lån under förutsättning att villkoren för lånet är uppfyllda. Tillsynen över att användningen av lånemedlen och räntestödet överensstämmer med lagen ankommer enligt rikslagen på kommunerna till vilka penninginrättningarna skall lämna redovisning.

Som en följd av ändringen föreslår utskottet att 3 §, sådan den lyder i framställningen, skall utgå.

Enligt vad utskottet fått erfara har systemet i landskapet hittills varit sådant att penninginrättningarna beviljat lånen för att därefter sända in en redogörelse till landskapsstyrelsen som godkänt lånet under förutsättning att lånet uppfyller i lagen angivna villkor. Utskottet har därför valt att i 2 § 2 mom. införa en bestämmelse enligt vilken landskapsstyrelsen skall ha den tillsynsuppgift och den rätt till redogörelse som i riket tillkommer de kommunala myndigheterna.

3 § Utskottet delar landskapsstyrelsens uppfattning att bostadssparsystemet främst är avsett att stöda unga personers möjlighet till förvärv av den första bostaden. Landskapsstyrelsen föreslår att den övre åldersgränsen för att inleda sparandet skall sänkas från 40 år till 31 år. Utskottet anser att en sänkning av åldersgränsen från 40 år är motiverad men har inte funnit anledning att i detta skede sänka åldersgränsen lägre än till 35 år. En sänkning till 31 år skulle innebära att en stor grupp ungdomar som under den tid, under vilken bostadssparlån av de i den allmänna motiveringen nämnda orsakerna inte beviljats, skulle berövas möjligheten att bostadsspara eftersom de under denna period hunnit passera ålderstreckets.

Beslutet har fattats efter omröstning (3-2). Beslutet har biträts av vice ordföranden Nordman samt ledamöterna Englund och Häger.

5 § Utskottet föreslår att paragrafens 2 och 3 mom. utesluts.

I framställningens 2 mom. sägs att landskapsstyrelsen vid behov genom landskapsförordning kan utfärda närmare bestämmelser om landskapsförvaltningens organisation och verksamhet vid verkställigheten och tillämpningen av lagen. Eftersom landskapsstyrelsen redan enligt paragrafens 1 mom. har möjlighet att utfärda närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av lagen föreslår utskottet att 2 mom. utgår såsom obehövt.

Beträffande uteslutningen av 3 mom. se motiveringarna till 1 §.

6 § Ändringen är av teknisk natur.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 14 april 1993 inbegärt social- och miljöutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört lagberedningssekreteraren Olle Ekström.

Ordföranden Isaksson och ledamoten Holmberg har fogat reservation till betänkandet.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Isaksson, viceordföranden Nordman samt ledamöterna Englund, Holmberg och Häger.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda får utskottet föreslå

att Lagtinget antar det i framställningen
ingående lagförslaget i följande lydelse:

L A N D S K A P S L A G **om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar** **angående stöd vid förvärv av bostad**

(Ingressen lika som i framställningen).

1 §

(1 mom. lika som i framställningen).

Ändring av de i 1 mom. nämnda författningarna (*uteslutning*) gäller i landskapet om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

Landskapsstyrelsen kan inom landskapets behörighetsområde besluta att bestämmelser som med stöd av ovan angivna författningar utfärdats av riksmyndighet skall tillämpas i landskapet Åland antingen i oförändrad lydelse eller med ändringar.

2 §

(1 mom. lika som i framställningen).

De uppgifter som i lagen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad och i förordningen om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad ankommer på kommun skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen.

(3 mom. lika som i framställningens 2 mom.)

3 §

I lagen om bostadssparpremier avsedd bostadsspardeponent kan i landskapet den bli som innan deponerandet inleds har fyllt 18 men inte 35 år. Makar kan i landskapet tillsammans bli bostadsspardeponenter trots att den ena maken har fyllt 35 år.

4 §

(Lika som i framställningen).

5 §

(1 mom. lika som framställningen).

(2-3 mom. utesluts).

6 §

Denna lag träder omedelbart i kraft och tillämpas på bostadssparavtal som ingåtts den 1 januari 1993 och senare.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen om bostadssparpremier (16/82) och landskapslagen om räntestödslån för förvärv av ägarbostad (29/83), dock så att *dessa lagar tillämpas på bostadssparavtal som ingåtts före den 1 januari 1993.*

Mariehamn den 20 april 1993

Ordförande

Lennart Isaksson

Sekreterare

Susanne Eriksson

RESERVATION

Till social- och miljöutskottets betänkande gällande framställning nr 23/1992-93

Vi anser att övre gränsen för ingående av bostadssparavtal skall bibehållas vid 31 år i enlighet med landskapsstyrelsens framställning.

Motiven till detta är att vi menar att grundtanken med förslaget är att unga personer skall kunna skaffa egen bostad samt att förslaget är en uppmuntran till sparande och ekonomiskt tänkande i unga år.

Mariehamn den 21 april 1993

Lars Holmberg

Lennart Isaksson